

ΚΑΙΤΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Κηπος *με τις* ΜΟΥΡΙΕΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ο κήπος με τις μουριές**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Καίτη Οικονόμου
ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κατερίνα Δουρίδα
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Καίτη Οικονόμου, 2005, 2014
© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Sergej Razvodonskij, Pefkos/Shutterstock,
jules_kitano, Sergio Delle Vedove/123RF, Irene Lamprakou/Trevillion Images
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2015

Πρώτη έκδοση: Εκδόσεις Ωκεανίδα, 2006
Δεύτερη έκδοση: Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ,
Νοέμβριος 2015, 6.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-1481-2
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-1482-9

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr • www.psychogios.gr

PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr • www.psychogios.gr

ΚΑΙΤΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΚΗΠΟΣ
με τις
ΜΟΥΡΙΕΣ

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Από τις Εκδόσεις ΩΚΕΑΝΙΔΑ κυκλοφορούν:

Το σκουλαρίκι της τύχης, 2007

Μου το είπε ένας άγγελος, 2008

Δράκος στο χιόνι, 2009

Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν:

Λευκή ορχιδέα, 2010

Το φθινόπωρο της μάγισσας, 2011

Έρωτας πόλεμος, 2012

Η καρδιά θυμάται, 2013

Οηλικιωμένος αριστοκρατικός κύριος σταμάτησε λαχανιασμένος μπροστά στην κύρια είσοδο του παλιού διώροφου. Είχε παρκάρει το αυτοκίνητό του δυο στενά πιο κάτω και ο ελαφρώς ανηφορικός δρόμος, μαζί και το καρδιολογικό πρόβλημα, που τον δυσκόλευε όλο και περισσότερο καθώς περνούσαν τα χρόνια, του είχαν προκαλέσει δυσφορία. *Εγώ όμως στάθηκα τυχερός ενώ ο δύστυχος ο Γιωργάκης...* σκέφτηκε φέρνοντας στον νου του τον πρωτότοκο γιο του, που χάθηκε σε ηλικία μόλις πέντε ετών από την ίδια κληρονομική πάθηση, αλλά σε πολύ πιο βαριά μορφή. Βέβαια, εκείνη την εποχή δεν υπήρχαν τα σύγχρονα ιατρικά μέσα και η παιδική καρδιοχειρουργική βρισκόταν στα σπάργανα. Τις τελευταίες μέρες σκεφτόταν πολύ το χαμένο του παιδί, όπως άλλωστε όλοι στην οικογένεια. Η τυχαία συνάντηση της κόρης του της Μαίρης με τη Λίνα Πετροπούλου, την παλιά γειτονοπούλα τους, και οι εικασίες που προκάλεσε έξυσαν παλιές πληγές και γέννησαν καινούργιες αγωνίες. Τώρα δεν ήξερε και ο ίδιος τι περίμενε απ' αυτή τη συνάντηση και ποια ευχόταν να είναι η έκβασή της, αλλά για ένα ήταν βέβαιος: Θα ξεκαθάριζε οπωσδήποτε αυτή την υπόθεση και, αν επιβεβαιωνόνταν οι υποψίες του, η οικογένειά του θα αναλάμβανε τις ευθύνες της.

Το κουδούνι έγγραφε ένα άγνωστο όνομα, αλλά η διεύθυνση ήταν σωστή. Μέσα από το σπίτι ακουγόταν ο ήχος της τηλεόρασης. Πήρε μια βαθιά ανάσα και πάτησε το κουδούνι. Ευτυχώς η ώρα δεν ήταν ακατάλληλη.

Του άνοιξε μια ηλικιωμένη γυναίκα που έφερε τα ίχνη μιας εντυπωσιακής αλλά ξεφτισμένης ομορφιάς, σκουπίζοντας τα χέρια στην ποδιά της. «Παρακαλώ;»

«Θα ήθελα την κυρία Πετροπούλου».

«Δε μένει εδώ».

«Μα αυτή τη διεύθυνση μου έδωσαν...»

«Ναι, αλλά πρέπει να πάτε από το στενό. Θα δείτε μια αυλόπορτα μόλις στρίψετε. Τέτοια ώρα είναι συνήθως στο σπίτι...»

Ήταν μια φτωχογειτονιά της Νέας Ιωνίας απ' αυτές που δεν είχε κάνει ακόμα τη θριαμβευτική επέλασή της η «πρόοδος». Στενοί δρόμοι, μονοκατοικίες και διώροφα, παλιά ως επί το πλείστον, στενά, υποτυπώδη πεζοδρόμια, μικρές αυλές και κήποι. Ο ηλικιωμένος κύριος έστριψε στο στενάκι που του είχαν υποδείξει και, πράγματι, είδε μια μικρή καγκελόπορτα στην πλαϊνή πρασιά. Ο μαντρότοιχος ήταν αρκετά ψηλός, εμποδίζοντάς τον να δει μέσα, αλλά όταν άνοιξε την πόρτα βρέθηκε σε μια μουντή, μακρόστενη, τσιμεντένια αυλή που στο βάθος της υπήρχαν κάτι χαμηλά καμαράκια. Μερικές γλάστρες με λουλούδια έσπαγαν τη μονοτονία και τα παράθυρα ήταν ανοιχτά στο ευχάριστο ανοιξιάτικο απόγευμα.

Επομένως είναι εδώ, σκέφτηκε ανακουφισμένος. Πλησίασε στην ξύλινη πόρτα και χτύπησε διακριτικά με τις αρθρώσεις των δαχτύλων του. Περίμενε λίγες στιγμές κι ύστερα ξαναχτύπησε, πιο επίμονα αυτή τη φορά.

Η πόρτα άνοιξε κι εμφανίστηκε μια ατημέλητη κοπελίτσα με μαλλιά πιασμένα αλογοουρά.

Τι μικρή που είναι, παιδί σχεδόν... ήταν η πρώτη σκέψη του μόλις αντίκρισε το αμυδρά γνώριμο πρόσωπό της. Μα φυσικά... Λογάριασε πρόχειρα την ηλικία της. Ζήτημα να ήταν είκοσι πέντε χρόνων.

Η κοπέλα τον κοίταξε ερωτηματικά. «Ναι;» Κι ύστερα, ξαφνικά, μια σκιά σκοτείνιασε τα μάτια της.

«Δεν ξέρω αν με θυμάστε, κυρία Πετροπούλου... Λίνα... Παλιά ήμαστε γείτονες, στη Νέα Κηφισιά...»

«Τι θέλετε;» είπε κοφτά.

«Προ ημερών συναντηθήκατε με την κόρη μου τη Μαίρη στο Παίδων και...»

Η κοπέλα έκλεισε πίσω της την πόρτα με μια κίνηση που είχε κάτι το τελεσίδικο κι ύστερα έκανε μερικά βήματα προς το κέντρο της αυλής, αναγκάζοντάς τον να την ακολουθήσει. Γιατί; Μήπως δεν ήθελε να ακούσει τη συζήτησή τους όποιος βρισκόταν μες στο σπίτι;

«Τι θέλετε;» επανέλαβε χωρίς να δείξει αν τον θυμόταν, χωρίς να σχολιάσει τη συνάντηση με την κόρη του.

«Κυρία Πετροπούλου, ξέρω ότι παλιά συνδεόσαστε με τον Νίκο, τον γιο μου... κι έχετε ένα παιδί που η ηλικία του...» Κόμπιασε. Ήταν τόσο λεπτό το θέμα, και η κοπέλα αυτή τον αντιμετώπιζε με μια ψυχρότητα που τον έκανε να χάνει τα λόγια του. «Κυρία Πετροπούλου, δε με διευκολύνετε καθόλου.»

Σιωπή.

Ο ηλικιωμένος άντρας έδειξε με μια νευρική κίνηση το σπίτι. «Τα θέματα αυτά δε συζητιούνται στο πόδι. Αν έχετε την καλοσύνη να περάσουμε μέσα...»

«Τι ακριβώς θέλετε, κύριε Βρανά;»

Επιτέλους, μια έμμεση παραδοχή ότι τον γνώριζε. Ωστόσο, η μονότονη ερώτησή της είχε αρχίσει να τον εκνευρίζει.

Δεν ήξερε και ο ίδιος τι περίμενε, αλλά πάντως σίγουρα όχι αυτή την παγερή αδιαφορία.

«Κυρία Πετροπούλου, έχω βάσιμους λόγους να πιστεύω ότι ο μικρός είναι...»

«Ποιος μικρός;»

Ε, αυτό πήγαινε πολύ!

«Ο γιος σας!» είπε αγανακτισμένος.

«Δε νομίζω ότι σας αφορά η οικογενειακή μου κατάσταση».

«Και βέβαια με αφορά, γιατί, όπως σας έλεγα, έχω βάσιμους λόγους να πιστεύω ότι το παιδί είναι του γιου μου».

«Κάποιο λάθος κάνετε».

Πώς του φάνηκε μικρή; Η παιδικότητά της ήταν απατηλή, μια πρώτη σφαλερή εντύπωση που διαλυόταν μόλις κάρφωνε πάνω σου αυτά τα μάτια. Μάτια σοφά και κυνικά, μάτια γέρου.

«Δε νομίζω. Συνηγορούν όλες οι ενδείξεις – η ηλικία, η εμφάνιση, ακόμα και η πάθησή του. Άλλωστε ο γιος μου, πριν φύγει για το εξωτερικό, είχε αναφερθεί ακροθιγώς στο ενδεχόμενο μιας εγκυμοσύνης...»

«Δεν μπορώ να ξέρω την προσωπική ζωή του γιου σας, αλλά προφανώς σας έδωσαν λάθος πληροφορίες».

Ο Βρανάς είχε αρχίσει να νιώθει πολύ άσχημα. Ο κατηγορηματικός τόνος και η έκδηλη αδιαφορία της τον έκαναν να αισθάνεται γελοίος. Κι αν έλεγε αλήθεια η κοπέλα; Κι αν ήταν όντως μια παρανόηση, μία απ' αυτές τις φάρσες που σκαρώνει η ζωή για να μας φέρει σε δύσκολη θέση;

«Δηλαδή αρνείστε...»

«Μαμά;»

Γύρισαν κι οι δυο ταυτόχρονα προς το μέρος της παιδικής φωνής. Η ξύλινη πόρτα είχε ανοίξει αθόρυβα κι ένα ξανθό αγόρι έκανε μερικά διστακτικά βήματα στην τσιμεντένια

αυλή. Ένας κόμπος ανέβηκε στο λαρύγγι του Στράτου Βρανά. Τον έπνιξε. Αυτά τα μάτια, αυτή η λιγνή, σπαθάτη κοψιά... Ίδιος ο Νίκος σε αντίστοιχη ηλικία... Ωστόσο, η ομοιότητα ήταν ακόμα πιο εντυπωσιακή με τον άλλο του γιο, τον αδικοχαμένο Γιωργάκη.

Η κοπέλα πλησίασε βιαστικά το παιδί, το έπιασε από τους ώμους και το έσπρωξε μέσα στο σπίτι ψιθυρίζοντας κάτι ακατάληπτο. Έκλεισε αποφασιστικά την πόρτα και στάθηκε μπροστά της με τα χέρια σταυρωμένα στο στήθος.

Ο Βρανάς την είχε ακολουθήσει σαν μαγνητισμένος. Τα μάτια του ήταν θολά από συγκίνηση.

«Το παιδί αυτό είναι του γιου μου», δήλωσε πνιχτά.

«Κάνετε λάθος».

Η ψυχή του πλημμύρισε από αγανάκτηση.

«Εσείς κάνετε λάθος αν νομίζετε πως θα με ξεγελάσετε. Τώρα που τον είδα... Ειλικρινά, δεν μπορώ να καταλάβω σε τι εξυπηρετεί αυτή η άρνηση».

«Μπορείτε να πιστεύετε ό,τι θέλετε. Δε νομίζω πως έχουμε να πούμε τίποτε άλλο».

Ήταν εξοργιστική η απάθεια της, το τείχος που ύψωνε ανάμεσα τους αποκλείοντας κάθε συζήτηση. Ο Βρανάς ήθελε να κάνει κάτι, να ραγίσει την τερατώδη αταραξία της, την πέτρινη μάσκα του προσώπου της, αλλά συγκράτησε τον δίκαιο θυμό του. Δε θα κέρδιζε τίποτε αν έχανε την ψυχραιμία του. Αντίθετα, θα έβγαιναν όλοι ζημιωμένοι, και ειδικά το παιδί.

«Δεν έχει νόημα να το αρνείστε», προσπάθησε να τη λογικέψει. «Καταλαβαίνω ότι η επίσκεψή μου σας αιφνιδίασε και ίσως η αντίδρασή σας να είναι κάπως αψυχολόγητη. Θα σας αφήσω, λοιπόν, να το σκεφτείτε και θα περάσω μια άλλη μέρα».

«Μην κάνετε τον κόπο. Σας είπα, το παιδί αυτό δεν έχει καμιά σχέση με τον γιο σας».

«Δε γνωρίζω τους λόγους της άρνησής σας... αν και τους υποψιάζομαι. Σκεφτείτε όμως τι μπορούμε να προσφέρουμε στον μικρό. Η οικογένειά μας είναι, όπως γνωρίζετε, αρκετά εύπορη... και διατεθειμένη ν' αναλάβει τις ευθύνες της απέναντι στο παιδί».

Κατάλαβε το λάθος του όταν είδε τα μάτια της να αστράφτουν – η μόνη ένδειξη ως τώρα ότι δεν είχε απέναντί του ένα πλάσμα χωρίς καρδιά και αισθήματα. Δεν έπρεπε να θίξει το οικονομικό θέμα. Ήταν πολύ πρόωρο, και μάλιστα μετά από μια τόσο εχθρική υποδοχή. Μπορεί να ήταν φτωχοί οι Πετρόπουλοι, μα ήταν άνθρωποι περήφανοι.

«Πηγαίνετε, σας παρακαλώ. Και μη με ξαναενοχλήσετε».

«Ας είναι. Θα φύγω αφού επιμένετε, αλλά να σκεφτείτε αυτά που σας είπα. Σε λίγο καιρό επιστρέφει ο γιος μου για μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα. Εκείνον δε θα μπορέσετε να τον αποφύγετε».

Και με αυτή την απειλητική υπόσχεση έφυγε από τη μικρή αυλή. Ήταν πολύ συγχυσμένος. Το τελευταίο πράγμα που περίμενε ήταν μια τόσο ταπεινωτική υποδοχή, και μάλιστα από μια κοπελίτσα που θα μπορούσε να είναι κόρη του, αν όχι εγγονή του. Βέβαια, ούτε τον έβρισε ούτε τον ειρωνεύτηκε, τον έσφαξε όμως με το μπαμπάκι με την παγερή ευγένεια και τη λακωνικότητά της. Και μόλο που δεν τον έδιωξε με τις κλοτσιές, η εν ψυχρώ αποβολή του από τη μικρή αυλή ήταν το ίδιο εξευτελιστική.

Προχώρησε στον κατηφορικό δρόμο κι έστριψε στο πρώτο στενό δεξιά, όπου είχε παρκάρει το αυτοκίνητό του. Μπήκε μέσα και κάθισε κάμποσα λεπτά με τα μάτια καρφωμένα

στο κενό. Δεν ήθελε να οδηγήει όταν ήταν ταραγμένος· άλλωστε, του το είχε απαγορεύσει κι ο γιατρός.

Τελικά, θα προτιμούσε χίλιες φορές να αντιμετωπίζε ένα οξύθυμο θηλυκό που θα ξεσπούσε σε κατηγορίες κι υστερικά κλάματα παρά αυτό το απαθές πλάσμα με την ανέκφραστη φωνή και το παγερό βλέμμα. Μόνο για μια στιγμή σπίθισαν τα μάτια της, όταν έθιξε το οικονομικό θέμα, μα η σπίθα χάθηκε το ίδιο γρήγορα όπως εμφανίστηκε. Προσπάθησε να θυμηθεί ό,τι ήξερε για κείνη, αλλά αναγκάστηκε να παραδεχτεί, προς μεγάλη του δυσφορία, πως ήταν ελάχιστα. Ένας ώριμος άντρας δεν προσέχει τη μικρή κόρη του γείτονα, με τον οποίο ανταλλάσσει μόνο μια τυπική καλημέρα. Εκτός αν έχει άλλες βλέψεις... Ο Στράτος Βρανάς δεν είχε· αλλά, δυστυχώς, είχε ο γιος του. Ας είναι... Η ζημιά είχε γίνει και το θέμα ήταν πώς θα διορθωνόταν.

Μόλις ο Στράτος Βρανάς βγήκε από την αυλόπορτα, η ψυχραιμία της Λίνας θρυμματίστηκε και γλίστρησε από πάνω της σαν χιλιάδες μικροσκοπικά θρύψαλα γυαλιού. Το πρόσωπό της συσπάστηκε και οι ώμοι της κύρτωσαν καθώς αγκάλιαζε το πανωκόρμι της. Η απρόσμενη επίσκεψη την είχε κάνει ράκος. Αναμνήσεις εξορισμένες στα άδυτα του υποσυνειδήτου επέστρεφαν ορμητικές και ατιθάσευτες, διψώντας για εκδίκηση. Λιγωμένα καλοκαιρινά μεσημέρια και χειμωνιάτικες νύχτες, γεύσεις, χρώματα και ήχοι, μια ψηλοτάβανη κάμαρα με μεγάλα παράθυρα που έπλεε στο φως, μια βαθιά φωνή άλλοτε περιπαικτική κι άλλοτε αδιάφορη, λέξεις, σκέψεις, αγάπη, μίσος... το παρελθόν αναδύοταν από τα σκοτάδια της λησμονιάς σαν φάντασμα που ζητά δικαίωση.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Νίνα

1

*Π*ώς ξεκίνησαν όλα; Φυσικά κι αβίαστα, νομοτελειακά σχεδόν.

Στην οδό Ανθέων της Νέας Κηφισιάς δέσποζε ένα παλιό αρχοντικό που στις προηγούμενες γενιές υπήρξε το εξοχικό των Βρανάδων τα δε χρόνια που ακολούθησαν μόνιμη κατοικία ενός κλάδου της οικογένειας. Μπροστά από το κομψό δίπατο κτίσμα υπήρχε μια ολάνθιστη πρασιά με δυο λυγερόκορμους φοίνικες και πίσω ένα τεράστιο περιβόλι με κάθε λογής δέντρα, λεμονιές, φιστικιές, συκιές, βερικοκιές, αμυγδαλιές, δάφνες, δύο μεγάλες μουριές, μια άσπρη και μια μαύρη, και, στο βάθος, κοντά στην πέτρινη μάντρα, μερικά πεύκα και τρία ψηλόλιγνα κυπαρίσσια. Έτυχε τώρα, στα τέλη της δεκαετίας του εβδομήντα, να αγοράσει το διπλανό, πολύ μικρότερο οικόπεδο ένας νεαρός Αθηναίος έμπορος, ο Χαρίδημος Πετρό-

πουλος, που έβαλε σκοπό να χτίσει. «Να γλιτώσω, βρε αδερφέ, από το καυσαέριο του κέντρου!» έλεγε.

Εκείνη την εποχή ο Χαρίδημος ήταν ερωτευμένος με μια τραγουδίστρια κι ίσως στο βάθος του μυαλού του να σκεφτόταν να την πάρει, παρά τις σφοδρές αντιρρήσεις των γονιών του. Όμως, ένας τέτοιος γάμος δεν έμελλε να γίνει. «Αυτή η γυναίκα», όπως την αποκαλούσαν περιφρονητικά οι δικοί του, ήταν μια δευτεροκλασάτη ντιζέζ που εμφανιζόταν σε επιθεωρήσεις και κοσμικά κέντρα και διακρινόταν περισσότερο για τα σωματικά παρά για τα φωνητικά της προσόντα. Ο Χαρίδημος γνώρισε την Τζέλα –αυτό ήταν το καλλιτεχνικό της ψευδώνυμο– και ξεμυαλίστηκε. Η Τζέλα ήταν μια έμπειρη γυναίκα, πέντε χρόνια μεγαλύτερή του, με εντυπωσιακή εμφάνιση και λαμπερή παρουσία. Ήταν φυσικό να τον σαγηνεύσει.

Οι δικοί του δεν άργησαν να πάρουν μυρωδιά το ειδύλλιο. Στην αρχή δεν ανησύχησαν. Ήταν φυσικό ένας νέος να ζησει τη ζωή του πριν κατασταλάξει. Όμως η σχέση αυτή τραβούσε σε μάκρος κι άρχισαν να τους ζώνουν τα φίδια. Μια μέρα τον πήρε παράμερα ο πατέρας του να μιλήσουν «σαν άντρες».

«Κι εγώ, παιδί μου, δεν ήμουν άγιος στα νιάτα μου», είπε στον Χαρίδημο. «Όμως, όταν έφτασα σε ηλικία γάμου, καληώρα σαν εσένα, διάλεξα μια κοπέλα από σπίτι, με γαλλικά και πιάνο· και γερή προίκα. Έτσι μεγάλωσα το μαγαζάκι μου και παρέδωσα σ' εσένα ένα γνωστό εμπορικό με στρωμένη πελατεία».

Ο Χαρίδημος απάντησε αόριστα πως δε σκεφτόταν ακόμα τον γάμο, μα ο πατέρας του επέμενε.

«Πρόσεχε, γιε μου, αυτή τη γυναίκα. Είναι καπάτσα. Θα σε τυλίξει δίχως να το καταλάβεις».

Ο Χαρίδημος κατανοούσε τις ανησυχίες των δικών του,

όμως τα πράγματα δεν ήταν όπως νόμιζαν. Η Τζέλα μπορεί να είχε έντονο παρελθόν και άδηλο μέλλον, όμως δεν ήταν συμφεροντολόγα σαν τις περισσότερες γυναίκες του είδους της. Μαζί του πήγαινε γιατί της άρεσε σαν άντρας, όχι για τα λεφτά του. Αν είχε στόχο το χρήμα, κυκλοφορούσαν πολύ πιο μεγάλα ψάρια στον κόσμο της νύχτας. Ήταν βέβαια κι η διαφορά της ηλικίας... ασήμαντη κατά τη γνώμη του, άσε που η Τζέλα ήταν γυναικάρα· αναστέναζαν τα πεζοδρόμια όταν περνούσε. Ο Χαρίδημος δεν μπορούσε να πει με σιγουριά ότι την αγαπούσε, του ενέπνεε όμως ένα πάθος που μόνο εκείνη μπορούσε να το κατασιγάσει.

Περνούσαν τα χρόνια, λοιπόν, και ο Χαρίδημος προβληματιζόταν, χωρίς να μπορεί να προβλέψει πού θα καταλήξει αυτή η σχέση. Και κάπου μέσα του πίστευε πως, αν της έκανε κουβέντα για γάμο, η Τζέλα, επειδή ήταν αυτή που ήταν –αυθόρμητη, ειλικρινής, τίμια–, θα γελούσε μαζί του και θα του έλεγε με τη βραχνή, αισθησιακή φωνή της: «Τρελάθηκες, αγόρι μου;»

Στο μεταξύ, οι δουλειές στο μαγαζί πήγαιναν καλά. Ο γερο-Πετρόπουλος είχε παραδώσει τα ηνία στον γιο του και ο ίδιος περιοριζόταν σ' ένα είδος υψηλής επιστασίας. Μόνο όταν επρόκειτο για αποφάσεις μείζονος σημασίας συμβουλευόταν ο Χαρίδημος τον πατέρα του. Ήταν η εποχή που τράβηξε λεφτά από το μαγαζί κι αγόρασε το οικόπεδο στη Νέα Κηφισιά κι έβαλε μπροστά να χτίσει. Αλλά, όπως είπαμε, οι δουλειές πήγαιναν καλά και δυο τρία χρόνια αργότερα αποφάσισε να επεκτείνει την επιχείρησή του. Νοίκιασε, λοιπόν, και το διπλανό κατάστημα, εμπλούτισε το εμπόρευμα κι αύξησε το προσωπικό.

Ανάμεσα στις καινούργιες πωλήτριες ήταν και η Ελένη, ένα

δροσερό κοριτσόπουλο είκοσι χρόνων, με σπινθηροβόλα μάτια, κερασένια χείλια κι ένα τσαχπίνικο λακκάκι στο αριστερό της μάγουλο. Η Ελένη αποδείχτηκε θησαυρός για το μαγαζί: πρόσχαρη κι εξυπηρετική, «έψηνε» και την πιο δύσκολη πελάτισσα. Δεν ήταν, όμως, το ταλέντο της στις πωλήσεις που τράβηξε την προσοχή του Χαρίδημου. Με τη γνωστή αδυναμία του στις ωραίες γυναίκες, ήταν αναμενόμενο να μην τον αφήσουν ασυγκίνητο το λυγρό κορμί και το κουκλίστικο πρόσωπο της καινούργιας υπαλλήλου. Η Ελένη, όμως, δεν ήταν Τζέλα. Δέχτηκε το διακριτικό φλερτ του, δέχτηκε κάποια στιγμή να βγει μαζί του, αλλά όταν έφτασαν στο διά ταύτα, του δήλωσε απερίφραστα πως θα την έκανε δική του μόνο αν της έβαζε στεφάνι.

Ο Χαρίδημος κάθισε και το σκέφτηκε. Ο δεσμός του με την Τζέλα δεν οδηγούσε πουθενά. Αισθανόταν βαθιά τρυφερότητα για κείνη και την εκτιμούσε για την ντομπροσύνη της, όμως το ερωτικό ντελίριο του πρώτου καιρού είχε ξεθυμάνει, όπως άλλωστε άρχιζε να ξεθωριάζει και η ομορφιά της Τζέλας. Κι εκείνος δεν ήταν πια το άγουρο παλικάρι που την πρωτογνώρισε, αλλά ένας άντρας έτοιμος να κάνει οικογένεια. Το συζήτησε, λοιπόν, μαζί της και η Τζέλα αντέδρασε, όπως το περίμενε ο Χαρίδημος, όχι σαν ερωμένη αλλά σαν φίλη – μια έμπειρη, σοφή φίλη που τον παρότρυνε να προχωρήσει με την Ελένη.

Κι ο γερο-Πετρόπουλος πήρε ξανά παράμερα τον γιο του να μιλήσουν «σαν άντρες».

«Άντρας είσαι και καταλαβαίνω πως δεν μπορείς να μείνεις ασυγκίνητος μπροστά σ' ένα λαχταριστό κορίτσι. Βγες μαζί της, κανείς δε σ' το απαγορεύει, αλλά, προς Θεού, μακριά από δεσμεύσεις. Να γλεντήσεις ναι, αλλά όχι να παντρευτείς μια ξεβράκωτη!»

Αυτή τη φορά ο Χαρίδημος ξεσπάθωσε.

«Για στάσου, βρε πατέρα!» Η μια σου μυρίζει γιατί είναι περπατημένη, η άλλη σου βρομάει γιατί είναι φτωχειά...»

«Εγώ, παιδί μου, σου μιλάω για το καλό σου», αντέτεινε ο γέρος. «Δεν μπορείς να βρεις μια κοπέλα ηθικών αρχών που να έχει και τον τρόπο της; Χάθηκαν τα κορίτσια του κύκλου μας;»

«Δόξα τω Θεώ, πατέρα, είμαι σε θέση να θρέψω την οικογένειά μου – αν και όταν αποκτήσω», απάντησε ήρεμα ο Χαρίδημος. «Δε βλέπω τον λόγο να κάνω συμβιβασμούς, να παντρευτώ μια γυναίκα που δεν τη θέλω... ή να μην παντρευτώ τη γυναίκα που θέλω».

«Το εμπόριο είναι άστατο πράμα, παιδί μου», τον προειδοποίησε ο πατέρας του. «Όλο το κεφάλαιό σου βρίσκεται στα ράφια. Αν περάσει μια σεζόν και σου μείνει απούλητο το εμπόρευμα... κλάψ' τα, Χαράλαμπε – ή, μάλλον, Χαρίδημε! Ο γάμος είναι μια καλή ευκαιρία να ενισχύσεις την οικονομική σου θέση με πιο σταθερά περιουσιακά στοιχεία».

Τελικά ο Χαρίδημος πάτησε πόδι κι αρραβωνιάστηκε την Ελένη. Κι έναν χρόνο αργότερα, όταν τελείωσε το σπίτι που έχτιζε στη Νέα Κηφισιά, την παντρεύτηκε. Βέβαια, η κοπέλα ήταν δώδεκα χρόνια μικρότερή του, αλλά αφοσιώθηκε στον άντρα και στο σπίτι της με τον ίδιο πρόσχαρο ζήλο που είχε δείξει στο μαγαζί.

Τώρα το μόνο που έλειπε για να ολοκληρωθεί η ευτυχία τους ήταν ένα παιδί. Όμως, ο καιρός κυλούσε κι αυτό δεν έλεγε να φανεί. Οι μήνες έγιναν χρόνια και οι γονείς του Χαρίδημου έφυγαν μ' αυτό τον καημό. Ο μοναχογιός τους παντρεύτηκε μια αδέκαρη που δε στάθηκε άξια να του χαρίσει ένα παιδί!

Μεγαλύτερο καημό απ' όλους όμως είχε η Ελένη. Για τη μι-

κροαστική νοοτροπία της, η ατεκνία ισοδυναμούσε με στίγμα, και η τρυφερή κατανόηση του άντρα της αντί να την παρηγορεί συδαύλιζε τις ενοχές της.

Στην αρχή πήρε σβάρνα τους γιατρούς κι έκανε αμέτρητες εξετάσεις και θεραπείες. Κι εκείνοι, μεγαλογιατροί και καθηγητάδες που είδαν τη λαχτάρα της και μυρίστηκαν χρήμα, την εκμεταλλεύτηκαν. Στη συνέχεια, όταν απογοητεύτηκε από την επιστήμη, το έριξε στα θεία. Να τα τάματα, να τα προσκυνήματα σε μοναστήρια, να οι προσευχές και οι ολονυχτίες. Μέχρι τη Ρόδο έφτασε, στο περίφημο μοναστήρι της Παναγιάς της Τσαμπίκας που ήταν γνωστή για τα θαύματά της κι όλες οι άτεκνες γυναίκες προσπέφτανε στη Χάρη Της. Και πράγματι, μόλις επέστρεψε από το ταξίδι, οχτώ χρόνια μετά τον γάμο της, όταν είχε χάσει πια κάθε ελπίδα και κόντευε να συμβιβαστεί με την ιδέα πως δε θα γίνει ποτέ μητέρα, ήρθε η πολυπόθητη εγκυμοσύνη, που για κείνη ήταν λύτρωση, μαζί και κάθαρση. Η Ελένη έκλαψε από χαρά, συγκίνηση, ανακούφιση. Και ρίζωσε μέσα της ακλόνητη η πεποίθηση πως έκανε το θαύμα Της η Μεγαλόχαρη.

Εκεί λοιπόν, στην ευρύχωρη μονοκατοικία της οδού Ανθέων γεννήθηκε και μεγάλωσε η Λίνα, από μια μητέρα ζεστή και γήινη που, αν και αμόρφωτη, διέθετε μια τετράγωνη, προσγειωμένη λογική, κι έναν πατέρα γλυκό και πράο, που έλειπε όλη μέρα στο μαγαζί κι είχε αφήσει το τιμόνι του σπιτιού στη δυναμική γυναίκα του. Άλλωστε, εκείνη την εποχή είχαν εμφανιστεί ήδη τα πρώτα σύννεφα στην επιχείρηση του Χαρίδημου. Στις μεγάλες συνοικίες και στα προάστια της πόλης ξεφύτρωναν σαν μανιτάρια μοντέρνα, πολυτελή καταστήματα

που απομυζούσαν την πελατεία των παραδοσιακών εμπορικών της Αθήνας. Έτσι το μαγαζί του Χαρίδημου ακολουθούσε φθίνουσα πορεία κι εκείνος, αντί να ανταποκριθεί στην πρόκληση ανοίγοντας ένα νέο κατάστημα σε κάποια από τις ανερχόμενες αγορές της περιφέρειας, αναδιπλώθηκε εφαρμόζοντας αμυντική πολιτική, που αποδείχτηκε τελικά ολέθρια.

Η Λίνα, όμως, μεγάλωνε ξέγνοιαστη, χωρίς να έχει ιδέα για τις σκοτούρες του πατέρα της, κοιτάζοντας τον κόσμο με τα σπινθηροβόλα μάτια της μητέρας της και χαμογελώντας στη ζωή μ' ένα τσαχπίνικο λακκάκι στο αριστερό της μάγουλο. Γιατί ήταν πανέμορφο κορίτσι η Λίνα, ίδια η μάνα της – αν και είχε πάρει το μπόι του πατέρα της κι εκείνη τη στοχαστική, στιγμές στιγμές, ματιά του.

Όταν ξεπετάχτηκε κάπως η Λίνα, αποδείχτηκε υπερβολικά ανεξάρτητος χαρακτήρας. Αφού εξερεύνησε το σπίτι και τον κήπο τους, τράβηξε την προσοχή της ο δρόμος, η γειτονιά και, κυρίως, η μυστηριώδης άγνωστη χώρα πίσω από την ψηλή πέτρινη μάντρα που τους χώριζε από το διπλανό σπίτι, ο δεντρόκηπος των Βρανάδων. Κοίταζε τις κορυφές των δέντρων πάνω από τη μάντρα που αναριγούσαν στο αεράκι, και το θρόισμά τους ήταν σαν τραγούδι σειρήνων που την καλούσε ασκώντας πάνω της ακαταμάχητη γοητεία.

Με τους διπλανούς τους οι Πετρόπουλοι δεν είχαν παρά μια «καλημέρα-καλησπέρα», όμως η Ελένη πολύ το καμάρωνε που είχαν τέτοιους γείτονες και δεν έχανε ευκαιρία να το υπενθυμίσει σε συγγενείς και φίλους. «Ξέρετε, δίπλα μας μένει ο Βρανάς, ο αεροπαγίτης...» έλεγε.

«Αρεοπαγίτης, Ελένη μου», τη διόρθωνε υπομονετικά ο Χαρίδημος.

«Απ' αυτό», συμφωνούσε, εκνευρισμένη με τη διακοπή η

Ελένη. Και συνέχιζε απτόητη: «Ξέρετε, της γνωστής οικογενείας, έχουν δική τους τη μισή Αθήνα, ακίνητα, οικόπεδα... επιχειρήσεις».

Κι ο Χαρίδημος σιωπούσε, γιατί ποσώς τον ενδιέφεραν οι Βρανάδες. Εκείνον τον απασχολούσαν τα γραμματάρια κι οι επιταγές που έπρεπε να πληρωθούν και το προσωπικό που περίμενε να του καταβληθεί το δεκαπενθήμερο. Έχασε τον ύπνο, το χαμόγελό του, έγινε σκυθρωπός και λιγομίλητος. Κι όσο αναδιπλώνόταν στον εαυτό του ο Χαρίδημος, τόσο δοκίμαζε τις φτερούγες της η Λίνα, ανυπομονώντας να γνωρίσει τον απέραντο έξω κόσμο.

Την πρώτη φορά που σκαρφάλωσε στη μάντρα των Βρανάδων ήταν μόλις πέντε χρόνων. Είχαν προηγηθεί αρκετές άκαρπες προσπάθειες που έκαναν τη μητέρα της να αναρωτιέται πώς γρατσουνίστηκαν τα γόνάτά της και γέμισαν χώματα τα ρούχα της. Η πέτρινη μάντρα ήταν ψηλή δύο μέτρα, θεόρατη για ένα παιδί της ηλικίας της. Η Λίνα, όμως, εκτός από πείσμα είχε κι ευρηματικό μυαλό. Τοποθετούσε διάφορα αντικείμενα που έβρισκε στην αυλή τους το ένα πάνω στο άλλο – μια καρέκλα, την πλαστική λεκάνη που χρησιμοποιούσε για το άπλωμα η μητέρα της, κιβώτια από αναψυκτικά ή μπίρες που έπαιρναν για το σπίτι – σε διάφορους συνδυασμούς. Το αποτέλεσμα ήταν να γκρεμίζονται οι ασταθείς κατασκευές συμπαρασύροντας και τη Λίνα. Δεν το έβαζε όμως κάτω.

Μια μέρα κοίταξε στοχαστικά το στρογγυλό τραπεζάκι στη βεράντα της κουζίνας, όπου συνήθιζαν να πίνουν οι γονείς της τον απογευματινό τους καφέ. Ήταν από σφυρήλατο σίδηρο, σαν αυτά στα παραδοσιακά καφενεία. Προσπάθησε να το σηκώσει· έκανε τρικλίζοντας μερικά βήματα κι εγκατέλειψε την προσπάθεια. Αδύνατον, ήταν πολύ βαρύ για τα μέτρα της. Πή-

γε στην πόρτα της κουζίνας, τη μισάνοιξε, βεβαιώθηκε ότι η μητέρα της δε βρισκόταν κάπου εκεί γύρω κι ύστερα έσυρε το τραπεζάκι στην άκρη των τριών σκαλοπατιών που οδηγούσαν από τη βεράντα στον κήπο και το έσπρωξε με το πόδι της. Το τραπεζάκι κουτροβάλησε με πάταγο στα σκαλοπάτια, ενώ η Λίνα μουρμούριζε μοχθηρά: «Για να μάθεις!» Στη συνέχεια το μετέφερε στη βάση του τοίχου τσουλώντας σαν ρόδα τη στρογγυλή του επιφάνεια, και το έστησε όρθιο. Η μεταφορά μιας καρέκλας από τη βεράντα ήταν πολύ πιο εύκολη κι έγινε με τον ίδιο πάνω κάτω τρόπο. Τώρα το θέμα ήταν πώς θα ανεβάσει την καρέκλα πάνω στο τραπέζι. Έδωσε, πήρε, ιδρωσε, αγκομάχησε και στο τέλος τα κατάφερε. Τα υπόλοιπα ήταν εύκολα: σκαρφάλωσε στο τραπεζάκι, ανέβηκε στην καρέκλα κι άπλωσε τα χεράκια της στη μάντρα. Τα δάχτυλά της ίσα που έφταναν να αρπαχτούν από τη ράχη της, αλλά δε δείλιασε στιγμή. Έδωσε με τις μύτες των ποδιών της μια δυνατή ώθηση στην καρέκλα και, με μια έλξη, βρέθηκε πάνω στη μάντρα, στέλνοντας καρέκλα και τραπέζι να κουτροβαλήσουν στο έδαφος.

Όταν βρέθηκε καθισμένη καβαλικευτά στην ψηλή πέτρινη μάντρα, ένωσε το στήθος της να φουσκώνει από ένα υπέροχο συναίσθημα που, αν μπορούσε να το περιγράψει, θα το ονόμαζε θρίαμβο. Ήταν όμως πολύ μικρή και δε γνώριζε τη λέξη. Πάντως, αυτό δε μείωσε στο ελάχιστο τη μεθυστική αίσθηση που τη συνεπήρε όταν αντίκρισε τη μυστηριώδη άγνωστη χώρα που απλωνόταν –επιτέλους!– μπρος στα μάτια της.

Ήταν ένα τεράστιο περιβόλι γεμάτο με κάθε λογής δέντρα κι ανάμεσα από τις φυλλωσιές τους διακρινόταν η κόκκινη κεραμιδένια στέγη ενός μικρού περιπτέρου. Μόνο το απαλό θρόισμα των φύλλων κι οι τρίλιες των πουλιών έσπαγαν τη μελένια σιγαλιά αυτού του μικρού παραδείσου.

Η Λίνα επισκόπησε τον χώρο από την ψηλή της βίγλα μα δεν είδε ψυχή. Ωραία! Ξάπλωσε με την κοιλιά πάνω στη μάντρα, γραπώθηκε γερά με τα δαχτυλάκια της κι άφησε το κορμί της να κρεμαστεί από την άλλη πλευρά. Ταλαντεύτηκε μια δυο φορές κι ύστερα άνοιξε τα δάχτυλα και προσγειώθηκε στο έδαφος. Έμεινε μερικές στιγμές ακίνητη, κοιτώντας δεξιά ζερβά με τα λαμπερά της μάτια, κι ύστερα ανασηκώθηκε, έκανε μερικά διστακτικά βήματα κι έτρεξε στην προστασία των δέντρων.

Απέφυγε, για καλό και για κακό, το περίπτερο και βάλθηκε να τριγυρίζει στο δεντρόκηπο. Δεν την απογοήτευσε. Ανακάλυψε μυστικές μισοσκότεινες γωνιές, στενά περάσματα ανάμεσα στους θάμνους, δέντρα που σε καλούσαν, θαρρείς, να σκαρφαλώσεις πάνω τους, μια μεγάλη πέργκολα κι ένα σφραγισμένο πέτρινο πηγάδι κοντά στο σπίτι. Το πιο υπέροχο εύρημα όμως ήταν δύο τεράστιες μουριές, κατάφορτες από καρπούς, μια μαύρη και μια άσπρη.

Η Λίνα λάτρευε τα μούρα. Δυο δρόμους παρακάτω από το σπίτι της, σ' ένα πεζοδρόμιο, υπήρχε μια μαύρη μουριά που τη ρήμαζε όποτε της δινόταν η ευκαιρία. Όμως τα μαύρα μούρα είχαν την ενοχλητική συνήθεια να λεκιάζουν ανεξίτηλα τα ρούχα –για να μην αναφέρουμε τα μούτρα και τα δάχτυλα– και η μητέρα της χρησιμοποιούσε όλα τα μέσα για να της στερήσει την αγαπημένη της λιχουδιά. Η ατυχία της ήταν ότι δεν υπήρχαν άσπρες μουριές στη γειτονιά, που δε λερώνουν. Μάλιστα η Λίνα αγνοούσε την ύπαρξή τους.

Στάθηκε, λοιπόν, κάτω από την άσπρη μουριά, ανασήκωσε το προσωπάκι της και την περιεργάστηκε στοχαστικά, προσπαθώντας να καταλάβει τι ακριβώς ήταν αυτό το δέντρο, ολόιδιο με την αγαπημένη της μουριά, αλλά με άσπρους καρ-

πούς. Αποφάσισε να τους δοκιμάσει και σκαρφάλωσε βιαστικά. Μόλις έβαλε στο στόμα της το πρώτο μούρο κι έλιωσε με τη γλώσσα της τη μαλακή του σάρκα, μια απίστευτη γλύκα πλημμύρισε τον ουρανίσκο της. Ήταν θεσπέσιο! Ρίχτηκε με τα μούτρα, διαλέγοντας τα πιο ώριμα μούρα που της πρόσφερε απλόχερα το δέντρο. Τα μάζευε στις μικρές της χούφτες και τα έβαζε στο στόμα της δυο δυο και τρία τρία.

Όταν λιγώθηκε, αποφάσισε να περάσει σε πιο οικείες γεύσεις. Λίγες στιγμές αργότερα βρισκόταν πάνω στη μαύρη μουριά. Εδώ οι καρποί είχαν τη γνωστή, ανεπαισθήτα υπόξινη γεύση. Αν τη ρωτούσε κανείς τι της άρεσε καλύτερα, τα άσπρα ή τα μαύρα μούρα, δε θα ήξερε τι να διαλέξει. Ελεύθερη από το άγρυπνο βλέμμα της Ελένης, έφαγε μέχρι που κόντεψε να σκάσει. Στο τέλος έγειρε με την πλάτη σ' ένα χοντρό κλαδί κι ακούμπησε την παλάμη στη φουσκωμένη της κοιλιά, αλλά η λαιμαργία της δεν την άφησε να ησυχάσει και κάθε τόσο άπλωνε το χέρι, έκοβε ένα από τα μούρα που κρέμονταν ολόγυρά της, το έβαζε στο στόμα της και το πιπίλιζε ηδονικά.

Κάποια στιγμή σκέφτηκε επιτέλους πως ήταν καιρός να φύγει. Θα την έψαχνε η μητέρα της. Οι μουριές δε θα έφευγαν από τη θέση τους – τώρα που έμαθε τον δρόμο, θα τις επισκεπτόταν κάθε μέρα. Δύο φορές τη μέρα! πρόσθεσε νοερά. Δεν την είχε ξεγελάσει το ένστικτό της που την έσπρωχνε να περάσει αυτή τη μάντρα. Ανακάλυψε έναν επίγειο παράδεισο, που θα τον εξερευνούσε με την ησυχία της μέχρι να μάθει και την τελευταία του σπιθαμή!

Απορροφημένη απ' αυτές τις ευχάριστες σκέψεις, πιάστηκε από το κλαδί, κρεμάστηκε νωχελικά, πήδησε στο έδαφος και προσγειώθηκε συσπειρωμένη σαν γάτα.

Και είδε μπροστά της ένα ζευγάρι αθλητικά παπούτσια.

Ανασήκωσε αργά το βλέμμα της κι αντίκρισε έναν άντρα, που την κοίταζε βλοσυρά με τα χέρια σταυρωμένα στο στήθος. Δεν μπορούσε να διακρίνει καθαρά τα χαρακτηριστικά του, γιατί ο ήλιος είχε γείρει και το φως τον χτυπούσε από πίσω. Το μόνο που ξεχώριζε ήταν τα μάτια του, δυο σχισμές φωσφορικές, διάφανες σχεδόν σαν τον ξασπρισμένο ουρανό καλοκαιρινού μεσημεριού.

Έτσι, εκείνο το καλοκαίρι που έκλεισε τα πέντε, η Λίνα γνώρισε τον Νίκο.

Ήταν άντρας ο Νίκος. Ήταν ένα δεκατετράχρονο αγόρι πολύ ψηλό για την ηλικία του, και του φάνηκε φοβερά αστεία αυτή η φατσούλα, η πασαλειμμένη με τα μοβ ζουμιά των μούρων, που τον κοιτούσε με μάτια διάπλατα κουλουριασμένη προς στα πόδια του. Έσμιξε λοιπόν τα φρύδια, σούφρωσε τα χείλια και πήρε το πιο αυστηρό του ύφος.

«Τι κάνεις εδώ;» ρώτησε.

Η μικρή ξεροκατάπие, κόμπιασε. Οχ, τώρα θα μπήξει τα κλάματα, σκέφτηκε ο Νίκος αλλά εκείνη ανασηκώθηκε αργά, στύλωσε το κορμί, ύψωσε θαρρετά το πιγούνι της και δήλωσε: «Τρώω μούρα».

Ο Νίκος προσπάθησε να συγκρατηθεί, αλλά δεν μπόρεσε. Ένα χαμόγελο ανασήκωσε τις άκρες των χειλιών του, διστακτικά στην αρχή κι ύστερα πιο επίμονα, κάνοντας να σπιθίσουν εύθυμα τα ανοιχτογάλανα μάτια του.

Φυσικά, της έδωσε το ελεύθερο να επισκέπτεται όποτε ήθελε τον κήπο τους και να τρώει όχι μόνο μούρα, αλλά και όποιο άλλο φρούτο τραβούσε η όρεξη της. Στο μεταξύ, βγήκε από την πόρτα της κουζίνας η μητέρα του, που άκουσε ομιλίες, και ξαφνιάστηκε βρίσκοντας τον γιο της με τη μικρή

γειτονοπούλα. Η κυρία Βρανά, πνίγοντας ένα χαμόγελο στη θέα της κατασκοπισμένης και λερωμένης μικρής, επιβεβαίωσε την πρόσκληση του γιου της καθώς τη συνόδευε στην έξοδο, κι ανέλαβε να καθησυχάσει η ίδια την Ελένη, που είχε πάρει τους δρόμους ψάχνοντας εναγωνίως την εξαφανισμένη κόρη της. Τόνισε μάλιστα στη Λίνα ότι δε χρειαζόταν να σκαρφαλώνει από τη μάντρα· μπορούσε να μπαίνει από την αυλόπορτα.

«Μπα, εμένα μ' αρέσει καλύτερα απ' τη μάντρα», δήλωσε σοβαρά σοβαρά η μικρή κι έκανε ένα βήμα που τη μισόκρυψε πίσω από τις φούστες της κυρίας Βρανά, γιατί είχε δει τη μητέρα της να καταφθάνει με άγριες διαθέσεις.

«Μην τη μαλώσετε, σας παρακαλώ», είπε η Ιφιγένεια Βρανά, οπλισμένη μ' ένα ευγενικό χαμόγελο. «Ήθελε να εξερευνήσει τον κήπο μας κι ενθουσιάστηκε απ' τα μούρα. Τα κάνουν κάτι τέτοια τα παιδιά, ξεχνιούνται και δε σκέφτονται τη δική μας αγωνία».

«Μα δεν ξέρετε τι ζωηρή που είναι, κυρία Βρανά μου!» διαμαρτυρήθηκε αγανακτισμένη η Ελένη κι αγριοκοίταξε την κόρη της δαγκώνοντας απειλητικά τον λυγισμένο δείκτη της, σαν να της έλεγε: Αααχ! Θα σε λιανίσω! Στράφηκε πάλι στη μητέρα του Νίκου. «Καλύτερα να 'χα δέκα γιους παρά αυτό το θηλυκό!»

Η κυρία Βρανά γύρισε και κοίταξε απορημένη το παιδί που ατένιζε τον ουρανό με μια αγγελική έκφραση στο ανασηκωμένο προσωπάκι του. Δυσκολευόταν να πιστέψει πως έκρυβε μέσα του ένα διαβολάκι, αλλά φυσικά δεν είχε κανέναν λόγο να αμφισβητήσει τα λόγια της μητέρας της. Μάνα ήταν κι αυτή και ήξερε πως τα περισσότερα παιδιά μπορούν να θέσουν σε δοκιμασία ακόμα και την υπομονή αγίου. Ουμήθηκε τον Γιωργάκη της που, παρά τη φυσική του αδυναμία, ήταν πολύ ατίθασο παιδί. Βέβαια τον είχαν παραχαϊδεμέ-

νο, γνωρίζοντας ότι η ζωή του κρεμόταν από μια κλωστή... Προσπάθησε να διώξει τη σκέψη του, αν και ήξερε ότι ουσιαστικά δεν έφευγε ποτέ απ' το μυαλό της. Όμως είχε μάθει να ζει μ' αυτό – με την οδύνη της απώλειας, με τον κρυφό καημό που ήταν μια σκιά στα μάτια της, μια μελαγχολία στο χαμόγελό της. Είχε άλλα δυο παιδιά να σκεφτεί, τον Νίκο, που ήταν τριών ετών όταν έχασαν τον Γιώργο, και τη Μαίρη που γεννήθηκε δυο χρόνια μετά τον θάνατό του. Για χάρη τους έκανε κουράγιο, αλλά η απώλεια αυτή, που επιφανειακά ίσως την έκανε κάπως πιο κυνική, την είχε ευαισθητοποιήσει απέναντι στα παιδιά –στα παιδιά όλου του κόσμου– που τώρα τα ένιωθε και λίγο δικά της.

Ο Νίκος, στο μεταξύ, είχε βαρεθεί τη συζήτηση των μεγάλων. Έκλεισε το μάτι στη Λίνα και μπήκε στο σπίτι. Οι δύο γυναίκες μίλησαν για λίγο ακόμα στο πεζοδρόμιο κι όταν βεβαιώθηκε η κυρία Βρανά πως μαλάκωσε ο θυμός της Ελένης, χαιρέτησε ευγενικά και αποσύρθηκε.

Με αυτό τον επεισοδιακό τρόπο γνωρίστηκε η Λίνα με τους Βρανάδες. Και, φυσικά, έγινε τακτική επισκέπτρια του κήπου τους, παρά τις αντιρρήσεις της Ελένης, η οποία διαολιζόταν όταν έβλεπε τα ρούχα της λεκιασμένα. Και δε χρησιμοποίησε ποτέ την αυλόπορτα. Από τη μάντρα είχε περισσότερο γούστο, όπως συμφωνούσε κι ο μεγάλος της φίλος, ο Νίκος.

Κύλησαν δυο τρία χρόνια ακόμα. Η Λίνα βρισκόταν στις πρώτες τάξεις του δημοτικού όταν πάνω από το σπίτι τους ήρθε και θρονιάστηκε μια βαριά σκιά. Οι δουλειές του Χαρίδημου πήγαιναν από το κακό στο χειρότερο κι η οικονομική δυσπραγία άρχισε να γίνεται αισθητή ακόμα και στην καθη-

μερινή ζωή της μικρής οικογένειας. Σιγά σιγά κόβονταν τα περιττά έξοδα, η Ελένη όμως δε βαρυνκομούσε γι' αυτή την απρόοπτη τροπή της μοίρας που μετέβαλε τον παραμυθένιο γάμο της Σταχτοπούτας με τον ωραίο πρίγκιπα σε μίαν αγχώδη καθημερινότητα.

Φυσικά, οι γονείς της Λίνας έκαναν ό,τι μπορούσαν για να της κρύψουν τις στενοχώριες τους, αλλά εκείνη, με το ισχυρό ένστικτο του παιδιού, έπιανε τις ανεπαίσθητες σταδιακές μεταβολές στην ατμόσφαιρα και διαισθανόταν ότι κάτι δεν πήγαινε καλά.

Το περίπτερο του κήπου των Βρανάδων ήταν κάτι σαν παιχνιδότοπος, στρατηγείο και αναχωρητήριο για τον Νίκο. Το μικρό αυτό κτίσμα, του οποίου ο αρχικός προορισμός ήταν άγνωστος, ανακαινίστηκε όταν κληρονόμησε το σπίτι το συγγεκριμένο παρακλάδι της οικογένειας προκειμένου να χρησιμοποιηθεί σαν ξενώνας. Όμως το σχέδιο αυτό ατόνησε, αφενός γιατί το κυρίως σπίτι ήταν τεράστιο –διώροφο, με πολλές κρεβατοκάμαρες– αφετέρου δε οι φιλοξενούμενοι είδος εν ανεπαρκεία.

Μεγαλώνοντας λοιπόν ο Νίκος βρήκε έναν βολικό χώρο για τα παιχνίδια του κι όταν μπήκε στην εφηβεία, περνούσε εκεί τον περισσότερο χρόνο του, δεχόταν τους φίλους του, διάβαζε τα αγαπημένα του βιβλία, στοχαζόταν, ονειροπολούσε, ρέμβαζε. Εκεί ξεφύλλισε τα πρώτα πορνό περιοδικά και μνήθηκε στα μυστήρια της αντρικής του φύσης. Μέχρι που κάποια στιγμή, γύρω στα δεκάξι, εγκαταστάθηκε μόνιμα και δεν πήγαινε ούτε για ύπνο στο κυρίως σπίτι.

Οι γονείς του δεν ήταν ευπρόσδεκτοι στο περίπτερο, η δε

μικρή αδερφή του, η Μαίρη, ήταν *persona non grata*. Η μητέρα του, γυναίκα με κατανόηση κι ευαισθησία, καταλάβαινε την ανάγκη του για έναν προσωπικό χώρο, και τη σεβόταν. Άλλωστε ο Νίκος, αντίθετα από την κοινωνική και πρόσχαρη Μαίρη, από μικρός ήταν εσωστρεφής· είχε μια ευκολία να κλείνεται στον εαυτό του, να καταδύεται, θαρρείς, μέσα του σαν να ήθελε να κολυμπήσει στους ανεξερεύνητους σιωπηλούς ωκεανούς της ύπαρξής του.

Ήταν παράξενο παιδί ο Νίκος, και μερικές φορές προβληματίζε την Ιφιγένεια. Αναρωτιόταν αν η σοβαρότητά του ήταν σημάδι μιας πρώιμης ωριμότητας ή απλώς κρυψίνοια και τσιγκουνιά ψυχής. Της περνούσε κι άλλη μια σκέψη απ' το μυαλό, που της προκαλούσε έναν φόβο ύπουλο, υφέρποντα, ότι ο Νίκος δεν είχε μπορέσει να διαχειριστεί το ψυχολογικό τραύμα από τον θάνατο του αδερφού του λόγω της νηπιακής του ηλικίας. Και το πένθος αυτό που έμεινε ανέκφραστο θα του προκαλούσε πάντα μιαν αγκύλωση στο συναισθηματικό πάρε δώσε της ζωής.

Την παρηγορούσε όμως η σκέψη ότι ο Νίκος είχε χιούμορ. Δεν μπορεί, έλεγε από μέσα της η μητέρα του, ένας άνθρωπος με χιούμορ είναι ψυχικά γενναϊόδωρος. Το χιούμορ σώζει, σκεφτόταν παραφράζοντας την ευαγγελική ρήση.

Πολλές φορές ο Νίκος, όταν διάβαζε στο γραφείο ή ρέμβαζε στο κρεβάτι κοιτώντας αφηρημένα από το παράθυρο, έβλεπε μια μικροσκοπική σιλουέτα στον κήπο, που άλλοτε κινούνταν αργά, εξερευνητικά, κι άλλοτε έτρεχε σαν σαΐτα ή σκαρφάλωνε στα δέντρα σαν μαϊμού. Όταν είχε διάθεση, έβγαινε και της μιλούσε, άλλες φορές όμως αδιαφορούσε για τη μικρή του φίλη και την άφηνε ανενόχλητη στις ασχολίες της, όπως τον άφηνε κι εκείνη στις δικές του. Αυτό ήταν κά-

τι που το εκτιμούσε πολύ στη Λίνα ο Νίκος, ότι δε γινόταν φορτική και αδιάκριτη, ότι δε ζύγωνε όταν τον έβλεπε με τους φίλους του, ότι σεβόταν τις σιωπές και τις παύσεις του σαν να διαισθανόταν τις λεπτές αποχρώσεις της διάθεσής του με μια ευαισθησία παράξενη για παιδί. Κι αυτή η σιωπηρή συμφωνία –*δε σ' ενοχλώ, ευχαριστώ για την ανοχή σου*– αντί να τους αποξενώνει, δυνάμωνε τη σχέση τους κι έχτιζε μια επικοινωνία που δεν είχε ανάγκη από λόγια.

Η Λίνα, όταν ήθελε βοήθεια στα μαθήματά της, πλησίαζε αθόρυβα και κοίταζε από το παράθυρο. Τον παρακολουθούσε με το βλέμμα της χωρίς να του μιλήσει, χωρίς να χτυπήσει το τζάμι. Κι όταν διασταυρώνονταν τα μάτια τους, εκείνος καταλάβαινε και της έγενεφε να περάσει. Παρά τη ζωηράδα και τον παιδικό αυθορμητισμό της, δεν μπήκε ποτέ στο περίπτερο χωρίς να την καλέσει.

Το μυαλό της, αναλυτικό και εύστροφο, τον γοήτευε άθελά του. Πολλές φορές τού έκανε απροσδόκητες ερωτήσεις, κι εκείνος παρασυρόταν και της απαντούσε σαν να είχε απέναντί του έναν μεγάλο. Μια φορά, ήταν δεν ήταν εννιά χρόνων, του λέει:

«Είναι αλήθεια ότι κάποτε όλος ο κόσμος χωρούσε στο κεφάλι μιας καρφίτσας;»

Ήταν άνοιξη κι είχε έρθει να παίξει στον κήπο τους. Ο Νίκος προηγουμένως της είχε πει, κάπως εκνευρισμένος, να μη σκαρφαλώνει στα δέντρα που βρίσκονταν στην ανθοφορία τους.

«Τώρα πώς σου ήρθε αυτό;» τη ρώτησε.

«Βλέπεις πώς πέφτουν τα πέταλα των λουλουδιών; Κάπως έτσι φαντάζομαι πως σκορπίστηκαν τα κομμάτια του σύμπαντος, αλλά δεν ξέρω πώς ενώθηκαν ξανά κι έγινε ο κόσμος».

«Εννοείς το *Big Bang*, τη Μεγάλη Έκρηξη», της εξήγησε. «Πράγματι, πριν από δέκα με είκοσι δισεκατομμύρια χρόνια,

η ύλη που γεμίζει σήμερα το σύμπαν ήταν συμπυκνωμένη σε μια κουκκίδα. Κι ύστερα έγινε η μεγάλη έκρηξη και οι στοιχειώδεις δομικές μονάδες της ύλης, που σχηματίστηκαν μέσα σ' ένα εκατομμυριοστό του δευτερολέπτου, εκτινάχτηκαν προς κάθε κατεύθυνση – δεν έπεσαν σαν πέταλα, γι' αυτό κάνει μου τη χάρη να μην τινάζεις τα δέντρα!»

Νόμιζε πως η μικρή δεν κατάλαβε και πολλά πράγματα, αλλά εκείνη ρώτησε: «Και μετά; Πώς έγιναν όλα αυτά που βλέπουμε γύρω μας, ο ήλιος, η γη, τ' αστέρια;»

Προσπάθησε να της το εξηγήσει όσο πιο απλά μπορούσε. «Πρέπει να ξέρεις ότι τα πάντα έλκονται μεταξύ τους. Τα σωματίδια της ύλης, λόγω της αμοιβαίας έλξης τους, σχημάτισαν συσσωρεύσεις από τις οποίες δημιουργήθηκαν τα άστρα και οι γαλαξίες». Και βλέποντας την προσήλωτη με την οποία τον παρακολουθούσε, πρόσθεσε: «Η διαδικασία αυτή συνεχίζεται έως σήμερα – αστέρια γεννιούνται, διαγράφουν τον κύκλο της ζωής τους και πεθαίνουν – και θα συνεχιστεί ως τον θάνατο του σύμπαντος!»

«Αυτό το λες για να με τρομάξεις!»

«Κάθε άλλο!» γέλασε. «Μη φοβάσαι, όμως, το τέλος του σύμπαντος αργεί πολύ ακόμα. Θα προηγηθεί ο θάνατος του ήλιου μας...»

«Δε με τρομάξεις!»

«... που θα εκραγεί, θα διασταλεί και θα καταπιεί τους κοντινότερους πλανήτες, μεταξύ των οποίων και τη Γη!»

«Δε σε πιστεύω!»

Σοβάρεψε. «Αλήθεια σου λέω, Λίνα. Έτσι θα γίνει, είναι βέβαιο... αλλά αυτό θα συμβεί μετά από δισεκατομμύρια χρόνια, όταν δε θα υπάρχει ούτε η σκόνη μας».

Κοίταξε στοχαστικά γύρω της κι ύστερα το βλέμμα της

υψώθηκε ενστικτωδώς στον ήλιο. «Και η Γη;» ψιθύρισε σαν να μονολογούσε. «Οι άνθρωποι; Θα χαθούν όλα;»

«Φαντάζομαι ότι κάτι θα σκεφτούν ως τότε οι απόγονοί μας. Άλλωστε, το πιθανότερο είναι να καταστραφούμε μόνοι μας πολύ νωρίτερα...»

Τέτοιες συζητήσεις έκανε μαζί της. Η γκάμα των ενδιαφερόντων της ήταν απεριόριστη, η δίψα της για μάθηση αχώρητη και οι προβληματισμοί της εντυπωσιακοί για την ηλικία της. Και χωρίς να το θέλει, χωρίς να το επιδιώξει, χωρίς να καταλάβει πώς συνέβη, έγινε ο μέντοράς της, ο σοφός ερμηνευτής των μυστηρίων της ζωής κι ο έμπιστος μυστικοσύμβουλος της. Κουβέντιαζε μαζί του για τα πιο απίθανα πράγματα, από το αν υπάρχει θεός μέχρι την καλύτερη μέθοδο κοπάνας.

«Δεν ξέρω... Εγώ νομίζω πως το καλύτερο είναι να παραστήσω την άρρωστη», του είπε μια μέρα.

Τους είχαν βάλει στο μάθημα των θρησκευτικών να μάθουν απέξω το «Πιστεύω», η Λίνα όμως σιχαινόταν την αποστήθιση και δεν κάθισε να διαβάσει.

«Μην είσαι χαζή», της είπε ο Νίκος. «Ξεκινάς κανονικά για το σχολείο και, απλούστατα, δεν πας!»

«Αυτό έκανες εσύ;»

«Φυσικά! Αράζαμε με τους φίλους μου στις καφετέριες ή πηγαίναμε βόλτα στην Κηφισιά. Ωραίοι καιροί...» αναπόλησε. Τώρα ο Νίκος ήταν τριτοετής φοιτητής βιολογίας και η Λίνα πήγαινε στην πρώτη γυμνασίου.

«Δε λέω, αλλά... Αμφιβάλλω αν θα θέλει η Τζένη να πάμε στην Κηφισιά».

Η Τζένη ήταν συμμαθήτριά και κολλητή της.

Ο Νίκος το σκέφτηκε καλύτερα. Πολλές φορές ξεχνούσε πως είχε να κάνει μ' ένα παιδί.

«Έχεις δίκιο, είσαι μικρή για τέτοιες κοπάνες. Προς το παρόν κάνε την άρρωστη, κάθισε στο σπιτάκι σου... και σε δυο τρία χρόνια το ξανασυζητάμε...»

Όμως ήρθαν έτσι τα πράγματα που την επόμενη χρονιά η Λίνα είχε όλη την άνεση να κάνει κοπάνες από το σχολείο χωρίς να το αντιλαμβάνεται η μητέρα της.

Η Ελένη έπιασε δουλειά.

Τα τελευταία αυτά χρόνια ο Χαρίδημος είχε αναγκαστεί να μειώσει σταδιακά το προσωπικό του μαγαζιού, μέχρι που έμειναν μόνο δύο υπάλληλοι: μία πωλήτρια, η Ρένα, και η ταμίας, η Πολυξένη. Η Πολυξένη ήταν «κληρονομιά» από τον πατέρα του, η πιο παλιά και έμπιστη υπάλληλος, ο άνθρωπος που άφηγε στο πόδι του όταν χρειαζόταν να λείψει. Τώρα η Πολυξένη, κοντά στα εξήντα πια, μετρούσε ανυπόμονα τα λίγα χρόνια που της έμεναν να βγει στη σύνταξη.

Όμως οι καιροί ήταν χαλεποί και ο Χαρίδημος αναγκάστηκε να παραδεχτεί ότι ακόμα και οι δύο υπάλληλοι ήταν πολυτέλεια για το μαγαζί του. Μια μέρα, λοιπόν, είπε στη γυναίκα του ότι σκεφτόταν να απολύσει τη μία υπάλληλο και με τα χρήματα που θα εξοικονομούσε από το μισθό και το ΙΚΑ της να προσπαθήσει να βουλώσει καμιά τρύπα.

«Είναι πολύ απλό, Χαρίδημε», του είπε η Ελένη. «Θα κρατήσεις την Πολυξένη στο ταμείο και θ' απολύσεις τη Ρένα. Θα έρθω εγώ στη θέση της».

«Μα το παιδί... το σπίτι;»

«Δε θα 'μαι ούτε η πρώτη ούτε η τελευταία εργαζόμενη μητέρα και νοικοκυρά. Άλλωστε, η Λίνα μας μεγάλωσε, μπήκε στα δεκατέσσερα».

Η Ελένη έφερε μια νέα πνοή στο μαγαζί. Πρώτη της κίνηση ήταν να αλλάξει το διακοσμητή που τους έφτιαχνε τις βιτρίνες. «Δε βλέπεις, χριστιανέ μου», είπε στον άντρα της, «ότι ο Κώστας έχει μείνει στην παλαιολιθική εποχή; Βιτρίνα είναι αυτή; Θα σου βρω καινούργιο».

Το 'πε και το 'κανε. Αντικατέστησε τον κύριο Κώστα, που έφτιαχνε τις βιτρίνες του μαγαζιού την τελευταία εικοσαετία, με τον Αλέξη, ένα νέο παιδί γεμάτο όρεξη και φρέσκες ιδέες. Όμως, η μεγαλύτερη προσφορά της στο μαγαζί ήταν η ίδια η προσωπικότητά της, ο πρόσχαρος χαρακτήρας της και το ταλέντο της στις πωλήσεις. Όχι ότι έγινε κανένα θαύμα, όχι. Αλλά, με τούτα και μ' εκείνα, το μαγαζί πήρε παράταση ζωής.

Για τη Λίνα, το γεγονός ότι άρχισε να εργάζεται η μητέρα της ήταν μια μεγάλη ανατροπή στη ζωή της. Βέβαια, ο Χαρίδημος και η Ελένη προσπάθησαν να χρυσώσουν το χάπι λέγοντας ότι η Ελένη ήθελε να ξεκολλήσει από το σπίτι και την κουζίνα, όμως η Λίνα δεν ήταν κουτή, καταλάβαινε ότι αυτό που έγινε δεν ήταν επιλογή· ήταν ανάγκη.

Το συζήτησε με τον Νίκο, όπως το συνήθιζε όταν την απασχολούσε κάτι.

«Κατάλαβα, η καλύτερή σου!» σχολίασε πειρακτικά εκείνος. «Ποιος σε πιάνει τώρα που λείπει η μαμά σου από το σπίτι!»

«Καλά είναι, δε λέω, αλλά...» Ξαφνικά σκοτεινίασε το βλέμμα της, συννέφιασε το πρόσωπό της. «Θα κουράζεται η καημένη όλη μέρα στο πόδι...»

«Μα αφού το διάλεξε η ίδια, θα πει ότι της αρέσει», αντέτεινε ο Νίκος.

«Νομίζω ότι κατά βάθος προτιμούσε να μείνει στο σπίτι. Αλλά, ξέρεις... δεν πάνε καλά οι δουλειές του μπαμπά μου και η μαμά θέλει να τον βοηθήσει...»

Ο Νίκος κατάλαβε πως δεν ήταν τόσο απλά τα πράγματα όσο έδειχναν εκ πρώτης όψεως. Άλλωστε, ήταν κοινό μυστικό στη γειτονιά ότι τους Πετρόπουλους τους είχε πάρει η κάτω βόλτα.

Όπως πάντα, δεν της πρόσφερε ψεύτικες παρηγοριές. Της μίλησε ντόμπρα σαν να είχε απέναντί του έναν μεγάλο, φροντίζοντας όμως να αναδείξει και τη θετική πλευρά των πραγμάτων.

«Είμαι σίγουρος, Λίνα, ότι η μητέρα σου θα προσφέρει ουσιαστική βοήθεια στον πατέρα σου. Είναι δραστήρια γυναίκα», της είπε. «Κι εσύ προσπάθησε να μη στενοχωριέσαι. Δε θα ήθελαν κάτι τέτοιο οι γονείς σου».

«Θα προσπαθήσω», του υποσχέθηκε σοβαρά. «Σκέφτομαι μόνο... γιατί να μην είναι τα πράγματα όπως παλιά...»

«Ξέρεις τι λένε οι Άγγλοι, Λίνα; *Life's a bitch and then you die*. Θες να σ' το μεταφράσω;»

«Όχι, το κατάλαβα».

«Δεν υπάρχει σπίτι δίχως βάσανα», συνέχισε ο Νίκος. «Τα οικονομικά προβλήματα είναι κάτι που διορθώνεται – κι αν δε διορθωθεί, μικρό το κακό. Υπάρχουν άλλα, πολύ χειρότερα...»

Η Λίνα κατάλαβε πως σκεφτόταν τον θάνατο που είχε χτυπήσει το σπιτικό τους. Ο Νίκος ήταν πολύ μικρός όταν πέθανε ο αδερφός του, γύρω στα τρία· ίσως να μην τον θυμόταν καν. Ο θάνατός του όμως έριξε μια σκιά στους ζωντανούς που, αν έκρινε από την έκφραση που είχε τώρα το πρόσωπό του, δεν είχε φύγει ακόμα.

Έπιασε με μια αυθόρμητη κίνηση το χέρι του και το έσφιξε. Δε χρειάζονταν λόγια για να επικοινωνήσουν. Έγειρε το κεφάλι της στον ώμο του κι έμειναν κάμποση ώρα αμίλητοι.

«Έχεις δίκιο», του είπε τέλος. «Θα προσπαθήσω να μη στενοχωριέμαι».

Κύλησαν έτσι άλλα δύο χρόνια και η Λίνα, στα δεκάξι πια, είχε γίνει μία μικρή δεσποινίς. Οι οστεώδεις παιδικές γραμμές του κορμιού της απάλυναν, γέμισαν, σχηματίζοντας τις πρώτες άγουρες αλλά πολλά υποσχόμενες καμπύλες. Οι αλλαγές των τελευταίων χρόνων την είχαν ωριμάσει, από πολλές απόψεις όμως παρέμενε παιδί. Το σκαρφάλωμα της μάντρας, που τώρα για κείνη ήταν παιχνιδάκι, της προκαλούσε το ίδιο θριαμβευτικό σκίρτημα που είχε νιώσει στα πέντε της. Και τα μούρα παρέμεναν η μεγάλη της αδυναμία. Κάθε καλοκαίρι περίμενε πώς και πώς να ωριμάσουν για να επιτεθεί σαν κομάντο στις μουριές. Τώρα ο δεντρόκηπος των Βρανάδων δεν είχε μυστικά για κείνη. Τον γνώριζε σαν την παλάμη του χεριού της. Ήταν ένα κομμάτι της ζωής της, τρυφερά οικείος, δεύτερο σπίτι της.

Μια Κυριακή, στο μεσημεριανό τραπέζι, ο Χαρίδημος είπε στην κόρη του: «Ξέρεις, Λίνα, η μητέρα σου κι εγώ αποφασίσαμε να πουλήσουμε το εξοχικό».

Το εξοχικό ήταν ένα δυάρι στο Λαγονήσι που είχε κληρονομήσει ο Χαρίδημος από τους γονείς του. Βρισκόταν σε μια πολυκατοικία με τεράστια πρασιά, σχεδόν δίπλα στο κύμα. Η Λίνα περνούσε εκεί τα καλοκαίρια της και είχε αμέτρητες ευτυχισμένες αναμνήσεις.

«Γιατί;» ρώτησε έκπληκτη. Αλλά αμέσως μετά, βλέποντας το συννεφιασμένο πρόσωπο του πατέρα της και τα χαμηλωμένα μάτια της μητέρας της, κατάλαβε την απάντησή.

«Ένα μέρος των χρημάτων αυτών προορίζεται για τις σπουδές σου», είπε ο Χαρίδημος χωρίς να εξηγήσει πού θα πήγαιναν τα υπόλοιπα.

Δε χρειαζόταν. Η Λίνα καταλάβαινε πως οι γονείς της είχαν φτάσει σε οικονομικό αδιέξοδο για να αποφασίσουν να

πουλήσουν το εξοχικό τους. Το μαγαζί, αδηφάγο, αχόρταγο, ήταν μια μαύρη τρύπα που ό,τι κι αν έριχνες μέσα δεν εννοούσε να γεμίσει.

Δε διαμαρτυρήθηκε, ούτε έκανε άλλες ερωτήσεις, γιατί δεν ήθελε να στενοχωρήσει τους γονείς της. «Αφού είναι ανάγκη...» μουρμούρισε μόνο.

«Τώρα που αρχίζεις το φροντιστήριο, Λίνα μου, αυξάνονται τα έξοδα», ανέλαβε να της εξηγήσει η μητέρα της. «Κι ύστερα σκεφτήκαμε, αν περάσεις στην επαρχία, να υπάρξει ένα ποσό στην άκρη».

«Ναι, φυσικά...» είπε μουδιασμένη, ανυπομονώντας να λήξει αυτή η συζήτηση. «Αλλά...» κόμπιασε κοιτάζοντας στα μάτια τον πατέρα της. «Δε χρειάζεται να φυλάξεις χρήματα για μένα, μπαμπά. Θα περάσω στην Αθήνα».

Ο Χαρίδημος χάιδεψε το χέρι της. «Μακάρι, παιδί μου, να μη χρειαστεί να φύγεις μακριά μας. Καλό είναι, όμως, να έχουμε κάτι στην άκρη· ποτέ δεν ξέρεις τι γίνεται».

Η Λίνα δεν ξαναρώτησε γι' αυτό το θέμα· την πλήγωνε, και προσπαθούσε να μην το σκέφτεται. Λίγο καιρό αργότερα, Μάης ήταν, της είπε η Ελένη ότι βρέθηκε αγοραστής σε αρκετά συμφέρουσα τιμή και σε λίγες μέρες υπέγραψαν και τα συμβόλαια.

Πέρασε ένας μήνας και μπήκε για τα καλά το καλοκαίρι. Η Λίνα είχε γραφτεί στο φροντιστήριο, σε εντατικό τμήμα, αρχίζοντας ήδη να προετοιμάζεται για τις Πανελλήνιες.

Ένα μεσημέρι, επιστρέφοντας βαλαντωμένη από το φροντιστήριο, δεν είχε διάθεση ούτε για φαγητό ούτε για τίποτε άλλο. Ήπια ένα ποτήρι παγωμένο νερό, έκανε ντους κι αποφάσισε να ξαπλώσει καμιά ωρίτσα. Η ζέστη, όμως, ήταν ανυπόφορη. Στριφογύριζε στα καυτά σεντόνια χωρίς να μπορεί να

ησυχάσει. Σηκώθηκε από το κρεβάτι της και πήγε να κουφώσει το βορινό παράθυρο μήπως και κάνει λίγο ρεύμα. Καθώς μισάνοιγε τα παντζούρια, έπεσε το μάτι της στη μάντρα του δεντρόκηπου και στις κορφές των δέντρων που ξεπρόβαλλαν από πίσω. Έφερε στον νου της τον σκιερό κήπο, τη δροσιά και την ηρεμία του, κι ύστερα σκέφτηκε τις μουριές και γουργούρισε το στομάχι της. Η αλήθεια ήταν πως δεν είχε καμιά διάθεση για φαγητό, μερικά μούρα όμως θα ήταν ό,τι έπρεπε.

Λίγα λεπτά αργότερα σκαρφάλωνε στη μάντρα. Προσγειώθηκε αθόρυβα σαν κλέφτης και προχώρησε βιαστικά στη σκιά. Καθώς περνούσε μπροστά από το περίπτερο, πρόσεξε ότι τα δύο αντικριστά παράθυρα ήταν κουφωτά για να κάνουν ρεύμα, αλλά σκέφτηκε ότι ο Νίκος μάλλον θα κοιμόταν και δε θέλησε να τον ενοχλήσει.

Ετοιμαζόταν να σκαρφαλώσει στη μαύρη μουριά όταν άκουσε πίσω της βήματα. Γύρισε και τον είδε να πλησιάζει, με μια τζιν βερμούδα, γυμνό από τη μέση και πάνω.

«Τι γυρεύεις έξω ντάλα μεσημέρι;» τη ρώτησε χτενίζοντας με τα δάχτυλα τα μαλλιά του.

«Στο σπίτι κάνει ανυπόφορη ζέστη», εξήγησε καθώς πιανόταν από τον κορμό της μουριάς. «Εδώ είναι πιο δροσερά». Και με μια σβέλτη έλξη, βρέθηκε σκαρφαλωμένη στα χαμηλότερα κλαδιά.

Ο Νίκος στάθηκε κάτω απ' τη μουριά, άπλωσε το χέρι του κι έκοψε ένα μούρο. «Απορώ πού βρίσκεις τη διάθεση να κάνεις ταρζανιές μ' αυτή τη ζέστη».

Δεν του απάντησε γιατί ήταν ήδη μπουκωμένη.

Ο Νίκος έκοψε άλλο ένα μούρο. Αν και δε συμεριζόταν το πάθος της Λίνας, όφειλε να ομολογήσει ότι τα μούρα είναι σαν τον πασατέμπο· όταν αρχίζεις, δεν μπορείς να σταματήσεις.

Είδε τα κλαδιά να κουνιούνται και σήκωσε το βλέμμα του.

«Μην ανεβαίνεις τόσο ψηλά», της είπε. «Είναι λεπτά τα κλαδιά, δε θ' αντέξουν το βάρος σου».

«Τα χαμηλά δεν έχουν μούρα», ήρθε η απάντηση από πάνω.

«Κι εγώ τι τρώω;»

«Τα άγουρα που άφησα εγώ».

Μάλλον είχε δίκιο. Ο Νίκος έκανε μερικά βήματα ψάχνοντας στα χαμηλότερα κλαδιά. Είχε την πλάτη γυρισμένη προς την πλευρά που ήταν σκαρφαλωμένη η Λίνα και δεν την έβλεπε. Άκουσε όμως ένα θρόισμα ανάμεσα στα φύλλα και τότε είδε τα ψηλότερα κλαδιά να λικνίζονται.

«Μην ανεβαίνεις άλλο, θα γκρεμοτσακιστείς», την προειδοποίησε χωρίς να γυρίσει προς το μέρος της.

Του απάντησε κάτι ακατάληπτο.

Πάλι μπουκώθηκε, σκέφτηκε αφηρημένα ο Νίκος. Αυτό το παιδί παθαίνει αμόκ όταν βλέπει μούρα. «Θα πέσεις!»

Πριν προλάβει καλά καλά να αποσώσει τη φράση του, ακούστηκε ένας κοφτός κρότος και μια κραυγή. Ο Νίκος κινήθηκε αστραπιαία, χωρίς να χάσει χρόνο κοιτάζοντας ψηλά, υπολογίζοντας από ένστικτο το σημείο που θα έπεφτε. Δεν πρόλαβε να την πιάσει, αν και είχε απλωμένα τα χέρια του, αλλά ανέκοψε την πτώση της με το σώμα του και κουτροβάλησαν κι οι δυο στο χώμα, εκείνος από κάτω κι αυτή, διαγώνια, πάνω του.

Του ξέφυγε ένα βογκητό. Το τράνταγμα ήταν γερό, ένιωθε σαν να είχαν σπάσει όλα του τα κόκαλα. Έμεινε για μερικές στιγμές βουβός, παραζαλισμένος, κι ύστερα της είπε: «Γιατί δεν ακούς όταν σου μιλάνε;»

Και τότε πρόσεξε το πανιασμένο πρόσωπό της, τα χείλη της που έτρεμαν. Τύλιξε γύρω της τα μπράτσα του και της είπε τρυφερά: «Έλα, έλα... ησύχασε, δεν είναι τίποτα...»

Την κράτησε για λίγο στην αγκαλιά του κι όταν της πέρασε κάπως το τρέμουλο, την έσπρωξε απαλά και προσπάθησε να σηκωθεί. Πονούσε όλο του το κορμί σαν να τον είχαν δείρει. Ανακάθισε με δυσκολία, στηρίχτηκε στον κορμό και σηκώθηκε. Έκανε μερικές κινήσεις να βεβαιωθεί πως δεν είχε σπάσει κανένα κόκαλο και της άπλωσε το χέρι. Η Λίνα το έπιασε, αλλά όταν προσπάθησε να σηκωθεί μόρφασε από πόνο. Ο Νίκος την αγκάλιασε από τη μέση κι εκείνη αρπάχτηκε πάνω του. Η καρδιά της φτεροκοπούσε σαν αιχμάλωτο πουλί.

Ο Νίκος την κοίταξε εξεταστικά από πάνω ως κάτω. Ήταν κατάχλωμη, ξέπνοη και ξεμαλλιασμένη, αλλά, πέρα από το σοκ και κάμποσες γρατσουνιές σε διάφορα σημεία του σώματός της από τα κλαδιά του δέντρου και την πτώση, δε φαινόταν να έχει κάτι σοβαρό.

«Πού πονάς;» τη ρώτησε.

Έδειξε με το δάχτυλο τον δεξιό γοφό της και, με την κίνηση που έκανε το χέρι της, ο Νίκος πρόσεξε ότι είχε ένα μεγάλο γδάρσιμο στον πήχη, κάτω από τον αγκώνα. «Καλά να πάθεις!» τη μάλωσε, αλλά τρυφερά· κι έσκυψε να δει το πόδι της.

Η Λίνα είχε έρθει στον κήπο με τα ρούχα που ήταν ξαπλωμένη στο κρεβάτι, ένα χαχόλικο βαμβακερό μποξεράκι με πολύχρωμα σχέδια κι ένα μακό φανελάκι με τιράντες. Η εξωτερική πλευρά του δεξιού μηρού της ήταν γδαρμένη κι είχε αρχίσει ήδη να σχηματίζεται μια μεγάλη μελανιά που χανόταν μέσα στο μπατζάκι.

«Για κούνησε το πόδι σου», της είπε.

Η Λίνα το τέντωσε διστακτικά και ανοιγόκλεισε το γόνατο. «Δε νομίζω να έχει πάθει τίποτα... απλώς πονάει από το τράνταγμα...» Ήταν οι πρώτες λέξεις που είπε μετά την πτώση της και η φωνή της ήχησε πνιχτή, ξεψυχησμένη.

Ο Νίκος ανασήκωσε το μπατζάκι της, είδε ότι δεν προχωρούσε ψηλά η μελανιά και ψηλάφισε το ισχίο να βεβαιωθεί πως δεν είχε γίνει καμιά ζημιά.

«Μπορείς να περπατήσεις;»

«Ναι... δεν είναι τίποτα...»

«Η καρδούλα σου το ξέρει! Έλα, στηρίξου πάνω μου». Την αγκάλιασε ξανά από τη μέση κι όταν στήριξε πάνω του το βάρος της, την οδήγησε στο περίπτερο. «Και δε σου φαινόταν...» μουρμούρισε καθώς πήγαιναν.

«Τι;»

«Ότι είσαι τόσο βαριά». Κι όταν τον κοίταξε ερωτηματικά, συμπλήρωσε: «Όταν σ' έβλεπα να σκαρφαλώνεις νόμιζα πως είσαι πούπουλο. Τώρα όμως που έπεσες πάνω μου...»

«Ε;»

«Λυπάμαι που θα σε στενοχωρήσω, αλλά είσαι κάτι μεταξύ οδοστρωτήρα και ελέφαντα!» της είπε σοβαρά σοβαρά, κι όταν είδε το πληγωμένο της ύφος, έβαλε τα γέλια. «Μ' αρέσει πουτσιμπάζ!»

Της ξέφυγε κι εκείνης ένα νευρικό γελάκι και φάνηκε να ξαναβρίσκει κάπως τον εαυτό της.

Είχε πάντα έναν τρόπο ο Νίκος... Ήξερε πώς να την ηρεμεί όταν ήταν αναστατωμένη, πώς να καθησυχάζει τους φόβους της όταν ήταν τρομαγμένη.

Την έβαλε να καθίσει στο κρεβάτι κι έφερε μπαμπάκι και μπεταντίν από το φαρμακείο του. Όταν άρχισε να καθαρίζει τις γρατσουνιές στο πόδι της, η Λίνα πόνεσε κι άρχισε να διαμαρτύρεται, να τον σπρώχνει και να τραβιέται. Ο Νίκος νευρίασε και της τράβηξε ένα τσουλούφι.

«Θα σκάσεις επιτέλους! Δε φτάνει που κοντέψαμε να σκοτωθούμε κι οι δυο...»

«Ποιος σου είπε να παραστήσεις τον ιππότη;»

«Αυτό είναι το ευχαριστώ, κωλόπαιδο;»

Σοβάρεψε απότομα και τον κοίταξε στα μάτια.

«Σ' ευχαριστώ. Αλήθεια λέω. Αν δεν ήσουν εσύ...»

«Έλα, έλα, άσ' τα λόγια. Δώσ' μου το χέρι σου». Πήρε καθαρό μπαμπάκι και το πότισε με μπεταντίν.

Η Λίνα άπλωσε υπάκουα το χέρι της. Κάθονταν δίπλα δίπλα στο κρεβάτι κι ο Νίκος λύγισε τον πήχη της προς τα πάνω για να περιποιηθεί τις γρατσουνιές. Έτσι καθώς ήταν σκυμμένος, το πρόσωπό του βρισκόταν σε απόσταση αναπνοής από το στήθος της. Η Λίνα δε φορούσε σουτιέν και το άσπρο φανελάκι με τις λεπτές τιράντες άφηνε ελάχιστα στη φαντασία.

Δεν κατάλαβαν πώς άλλαξε η ατμόσφαιρα ανάμεσά τους, πώς βάρυναν οι ανάσες τους, αυτή τη φορά όχι από το σοκ της πτώσης αλλά από κάτι άλλο, πολύ διαφορετικό, πολύ πιο δυνατό. Ο Νίκος ανασήκωσε το κεφάλι και την κοίταξε κοντανασαίνοντας. Τα μάτια του, διάφανα σχεδόν, φωσφορίζαν όπως την πρώτη φορά που τον είδε στον κήπο... πριν από μια ζωή, μια αιωνιότητα. Η Λίνα είδε σαν σε αργή κίνηση να του πέφτει το μπαμπάκι και μετά ο Νίκος άρπαξε το πρόσωπό της στις χούφτες του και τη φιλούσε, τη φιλούσε...

Ο Νίκος δεν ήταν για τη Λίνα ένα απλό γειτονόπουλο που έπαιζε μαζί του στον κήπο με τις μουριές. Ήταν η πρώτη της αγάπη. Και, πριν από αυτό, ήταν ο μυστικοσύμβουλος και μέντοράς της, καθώς την περνούσε εννέα ολόκληρα χρόνια και στα μάτια της φάνταζε παντογνώστης. Αργότερα, όταν η εφηβεία ωρίμασε το νεανικό της κορμί, ο Νίκος της έμαθε τα μυστικά του έρωτα και του πάθους. Λίγο μετά όμως, στα δεκαοχτώ της χρόνια, η Λίνα πέρασε από την απόλυτη ευτυχία στην απόλυτη απελπισία, όταν εκείνος την εγκατέλειψε γνωρίζοντας ότι στα σπλάγχνα της μεγάλωνε το παιδί τους.

Οι δοκιμασίες της όμως δε σταμάτησαν εκεί. Μια σειρά από ανείπωτες τραγωδίες και απώλειες αγαπημένων προσώπων ρήμαξαν τα νιάτα της, την πέταξαν στην ορφάνια και την άφησαν ολομόναχη και αβοήθητη, να πρέπει να σταθεί όρθια για να θρέψει το πλάσμα που είχε φέρει στον κόσμο.

Η Λίνα μάτωσε από τη σκληρή δουλειά αλλά, εφτά χρόνια αργότερα, στεκόταν επιτέλους στα πόδια της κι ένας καινούργιος έρωτας φώτισε με το λαμπερό του φως τη μαυρισμένη της καρδιά. Η τύχη είχε αρχίσει επιτέλους να της χαμογελά.

Και τότε, έκανε ξαφνικά την εμφάνισή του ο Νίκος, διεκδικώντας ξανά την καρδιά της και το παιδί του.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psichogios.gr

ISBN: 978-618-01-1481-2

9 | 786180 | 114812

ΚΩΔ. ΜΗΧΗΣΗΣ: 17824

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η